

پہل حدیث در مورد پدر و مادر

۱. بزرگترین واجب

قال امیر المؤمنین علی(ع): «بر الوالدین اکبر فریضة»^۱

امیر المؤمنین علی(ع) فرمود: (بزرگترین و مهمترین تکلیف الهی نیکی به پدر و مادر است)

۲. برترین اعمال

قال الصادق(ع): «افضل الاعمال الصلاة لوقتها، و بر الوالدین و الجهاد فی سبیل الله»^۲

امام صادق(ع) فرمود:

(برترین کارها عبارتست از: ۱ - نماز در وقت ۲ - نیکی به پدر و مادر ۳ - جهاد در راه خدا.

۳. انس با پدر و مادر...

فقال رسول الله(ص): «فقر مع والدیك فوالدی نفسی بیده لانسهما بك یوما و لیلة خیر من جهاد سنة»^۳

مردی خدمت پیامبر اکرم(ص) آمد و گفت: (پدر و مادر پیری دارم که به خاطر انس با من مایل نیستند به جهاد بروم، رسول

خدا(ص) فرمود: پیش پدر و مادرت بمان، قسم به آنکه جانم در دست اوست انس یکروز آنان با تو از جهاد یکسال بهتر

است. (البته در صورتی که جهاد واجب عینی نباشد)

۴. محبوبترین کارها

عن ابن مسعود قال: «سئلت رسول الله(ص): ای الاعمال احب الی الله عز و جل؟ قال: الصلاة لوقتها، قلت ثم ای شیء؟ قال:

بر الوالدین، قلت: ثم ای شیء؟ قال: الجهاد فی سبیل الله»^۴.

ابن مسعود می گوید: (از پیامبر گرامی(ص) سؤال کردم محبوبترین کار پیش خدا کدام است؟ فرمود: نماز در وقت، گفتیم:

بعد از آن چه چیز؟ فرمود: نیکی به پدر و مادر، گفتیم: بعد از آن چه چیز، فرمود: جهاد در راه خدا)

^۱ میزان الحکمة، ج ۱۰، ص ۷۰۹.

^۲ بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۸۵.

^۳ بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۵۲.

^۴ بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۷۰.

۵. نگاه به پدر و مادر

قال رسول الله (ص): «ما ولد بار نظر الى ابويه برحمة الا كان له بكل نظرة حجة مبرورة. فقالوا: يا رسول الله و ان نظر في كل يوم مائة نظرة؟ قال: نعم، الله اكبر و اطيب»^۵

پیامبر خدا (ص) فرمود:

(هر فرزند نیکو کاری که با مهربانی به پدر و مادرش نگاه کند در مقابل هر نگاه، ثواب یک حج کامل مقبول باو داده می شود، سؤال کردند، حتی اگر روزی صد مرتبه به آنها نگاه کند؟ فرمود: آری خداوند بزرگتر و پاکتر است)

۶. عظمت پدر و مادر

عن ابی الحسن الرضا (ع) قال: «ان الله عز و جل امر بثلاثة مقرون بها ثلاثة اخرى: امر بالصلاة و الزكاة، فمن صلى و لم یزک لم تقبل منه صلاته و امر بالشکر له و للوالدین، فمن لم یشکر والديه لم یشکر الله، و امر باتقاء الله و صلة الرحم، فمن لم یصل رحمه لم یتق الله عز و جل»^۶

امام رضا (ع) فرمود: (خداوند متعال فرمان داده سه چیز همراه سه چیز دیگر انجام گیرد:

۱ - به نماز همراه زکات فرمان داده است، پس کسی که نماز بخواند و زکات نپردازد نمازش نیز پذیرفته نمی شود.

۲ - به سپاسگزاری از خودش و پدر و مادر فرمان داده است، پس کسی که از پدر و مادرش سپاسگزاری نکند، خدا را شکر نکرده است.

۳ - به تقوای الهی فرمان داده و به صله رحم، پس کسی که صله رحم انجام ندهد تقوای الهی را هم بجا نیاورده است)

۷. احترام پدر و مادر

قال الصادق (ع): «بر الوالدین من حسن معرفة العبد بالله اذ لا عبادة اسرع بلوغا بصاحبها الى رضی الله من حرمة الوالدین المسلمین لوجه الله تعالی»^۷

امام صادق (ع) فرمود: (نیکي به پدر و مادر نشانه شناخت شایسته بنده خداست. زیرا هیچ عبادتی زودتر از رعایت حرمت پدر و مادر مسلمان به خاطر خدا انسان را به رضایت خدا نمی رساند)

۸. اطاعت از والدین

قال رسول الله (ص): «من اصبح مطيعا لله في الوالدین اصبح له بابان مفتوحان من الجنة و ان كان واحدا فواحدا»^۸

^۵ بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۷۳.

^۶ بحار الانوار، جلد ۷۴، ص ۷۷.

^۷ بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۷۷.

^۸ کنز العمال، ج ۱۶، ص ۴۶۷.

پیامبر خدا(ص) فرمود: (کسی که دستور الهی را در مورد پدر و مادر اطاعت کند، دو درب از بهشت برویش باز خواهد شد، اگر فرمان خدا را در مورد یکی از آنها انجام دهد یک درب گشوده می شود)

۹. ارزش اطاعت از پدر و مادر

قال رسول الله(ص): «العبد المطيع لوالديه و لربه في اعلى عليين»^۹

پیامبر اکرم(ص) فرمود: (بنده ای که مطیع پدر و مادر و پروردگارش باشد، روز قیامت در بالاترین جایگاه است)

۱۰. پرداخت بدهی والدین

عن رسول الله(ص): «من حج عن والديه او قضى عنهما مغرما بعثه الله يوم القيامة مع الابرار»^{۱۰}

رسول خدا(ص) فرمود: (کسی که به نیت پدر و مادرش حج انجام دهد یا بدهکاری آنها را بپردازد خداوند او را در روز

قیامت با نیکان بر می انگیزد)

۱۱. خشنودی پدر و مادر

قال رسول الله(ص): «من ارضى والديه فقد ارضى الله و من اسخط والديه فقد اسخط الله»^{۱۱}

پیامبر اکرم(ص) فرمود: (آنکه پدر و مادرش را خشنود کند، خدا را خشنود کرده و کسی که پدر و مادر خود را به خشم

آورد، خدا را به خشم آورده است)

۱۲. عاقبت نیکی به پدر و مادر

عن الصادق(ع) قال: «بيننا موسى بن عمران ينجى ربه عز و جل اذ راى رجلا تحت عرش الله عز و جل فقال: يا رب من هذا

الذى قد اظله عرشك؟ فقال: هذا كان بارا بوالديه، و لم يمش بالنميمة»^{۱۲}

امام صادق(ع) فرمود: (هنگامی که حضرت موسی(ع) مشغول مناجات با پروردگارش بود، مردی را دید که در زیر سایه

عرش الهی در ناز و نعمت است، عرض کرد: خدایا این کیست که عرش تو بر او سایه افکنده است؟ خداوند متعال فرمود: او

نسبت به پدر و مادرش نیکوکار بود و هرگز سخن چینی نمی کرد)

۱۳. سفر برای نیکی به پدر و مادر

قال رسول الله(ص): «سر سنتين بر والدیک، سر سنة صل رحمک»^{۱۳}

^۹ کنز العمال، ج ۱۶، ص ۴۶۷.

^{۱۰} کنز العمال، ج ۱۶، ص ۴۶۸.

^{۱۱} کنز العمال، ج ۱۶، ص ۴۷۰.

^{۱۲} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۶۵.

پیامبر خدا(ص) فرمود: (دو سال راه برو به پدر و مادرت نیکی کن، یکسال راه برو و صلّه رحم انجام بده، یعنی اگر پدر و مادرت در فاصله دوری هستند که دو سال باید راه بروی تا به آنها برسی و نیکی کنی ارزش دارد).

۱۴. پدر و مادر و افزایش عمر و روزی

قال رسول الله(ص): «من احب ان يمد له في عمره و ان يزداد في رزقه فليبر والديه و ليصل رحمه»^{۱۴}

پیامبر خدا(ص) فرمود: (کسی که دوست دارد عمرش طولانی و روزیش زیاد شود، نسبت به پدر و مادرش نیکی کند و صلّه رحم بجای آورد).

۱۵. آثار نیکی به پدر و مادر

عن حنان بن سدیر قال: «كنا عند ابي عبد الله(ع) و فينا ميسر فذكروا صلة القرابة فقال ابو عبد الله(ع): يا ميسر قد حضر اجلك غير مرة و لا مرتين، كل ذلك يؤخر الله اجلك، لصلتك قرابتك، و ان كنت تريد ان يزداد في عمرك فبر شيخيك يعني ابويك»^{۱۵}

حنان بن سدیر می گوید:

(در حضور امام صادق(ع) بودیم که میسر هم در میان ما بود، از رابطه خویشاوندی سخن به میان آمد، امام صادق(ع) فرمود: ای میسر چند بار اجل و مرگ تو فرا رسیده و هر بار خداوند آن را به خاطر صلّه رحم با خویشاوندانت تاخیر انداخته است، اگر می خواهی خداوند عمر تو را زیاد کند به پدر و مادرت نیکی کن)

۱۶. اول نیکی به مادر

عن ابي عبد الله(ع) قال: «جاء رجل الى النبي(ص) فقال: يا رسول الله من ابر؟ قال(ص): امك، قال: ثم من؟ قال(ص):

امك، قال: ثم من؟ قال(ص): امك، قال: ثم من؟ قال(ص): اباك»^{۱۶}

امام صادق(ع) فرمود: (مردی خدمت پیامبر(ص) آمد و گفت: ای رسول خدا به چه کسی نیکی کنم؟

فرمود: به مادرت، عرض کرد، بعد از او به چه کسی؟ فرمود: به مادرت، گفت: سپس به چه کسی؟

فرمود: به مادرت، سؤال کرد: سپس به چه کسی؟ فرمود: به پدرت؟)

^{۱۳} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۸۳

^{۱۴} کنز العمال، ج ۱۶، ص ۴۷۵

^{۱۵} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۸۴

^{۱۶} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۴۹

۱۷. نتیجه نیکی به پدر و مادر

عن رسول الله(ص) قال: «بروا اباکم بیرکم ابناءکم، عفوا عن نساء الناس تعف نساءکم»^{۱۷}
رسول خدا(ص) فرمود:

(به پدرانتان نیکی کنید تا فرزندانتان به شما نیکی کنند، از زنان مردم چشم پوشی کنید تا دیگران نسبت به زنهای شما چشم پوشی کنند)

۱۸. حق پدر

عن ابی الحسن موسی(ع) قال: «سال رجل رسول الله(ص): ما حق الوالد علی ولده؟ قال: لا یسمیه باسمه، و لا یمشی بین یدیه، و لا یجلس قبله و لا یستسب له»^{۱۸}

از امام کاظم(ع) نقل شده که فرمود: (مردی از پیامبر خدا(ص) سؤال کرد: حق پدر بر فرزند چیست؟ حضرت فرمود: ۱ - او را با نام صدا نکند ۲ - در راه رفتن از او جلو نیفتند. ۳ - قبل از او ننشیند. ۴ - کاری انجام ندهد که مردم پدرش را فحش بدهند)

۱۹. عبادت در نگاه

قال رسول الله(ص): «نظر الولد الی والديه حبا لهما عبادة»^{۱۹}

رسول خدا(ص) فرمود: (نگاه محبت آمیز فرزند به پدر و مادرش عبادت است.)

۲۰. رفتار با والدین

عن ابی ولاد الحنات قال: «سالت ابا عبد الله(ع) عن قول الله: «و بالوالدين احسانا» بفره/ ۸۳ فقال: الاحسان ان تحسن صحبتها و لا تکلفها ان یسالاک شیئا هما یحتاجان الیه.»^{۲۰}

ابی ولاد می گوید: (معنای آیه «و بالوالدين احسانا» را از امام صادق(ع) پرسیدم، فرمود: احسان به پدر و مادر اینست که رفتارت را با آنها نیکو کنی و مجبورشان نکنی تا چیزی که نیاز دارند از تو بخواهند. «یعنی قبل از درخواست آنان» نیازشان را برطرف کنی «

^{۱۷} کنز العمال، ج ۱۶، ص ۴۶۶.

^{۱۸} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۴۵.

^{۱۹} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۸۰.

^{۲۰} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۷۹.

۲۱. وظیفه در برابر والدین

قال ابو عبد الله (ع): «لا تملأ عينيك من النظر اليهما الا برحمة و رقة، و لا ترفع صوتك فوق اصواتهما، و لا يدريك فوق ايديهما و لا تتقدم قدامهما»^{۲۱}

امام صادق (ع) فرمود: (چشمهایت را جز از روی دلسوزی و مهربانی با پدر و مادر خیره مکن و صدایت را بلندتر از صدای آنها نکن دستهایت را بالای دستهای آنها مبر، و جلوتر از آنان راه مرو.)
۲۲. نیابت از پدر و مادر

قال ابو عبد الله (ع): «ما يمنع الرجل منكم ان يبر والديه حين او ميتين، يصلى عنهما و يتصدق عنهما و يحج عنهما و له مثل ذلك، فيزیده الله (عز و جل) بیره و صلاته خيراً كثيراً.»^{۲۲}

امام صادق (ع) فرمود: چه چیز مانع شخص می شود وقتی که پدر و مادرش زنده یا مرده اند به آنها نیکی کند، باین صورت که به نیت آنها نماز بخواند، صدقه بدهد، حج بجا بیاورد و روزه بگیرد، زیرا اگر چنین کند ثواب آنها به پدر و مادر می رسد و به خود شخص هم همانقدر ثواب داده می شود، به علاوه خداوند متعال به واسطه کارهای نیک و نماز او خیر زیادی به او عطا می کند.

۲۳. نیکی به والدین بد

عن ابی جعفر (ع) قال: «ثلاث لم يجعل الله (عز و جل) لاحد فيهن رخصة اداء الامانة الى البر و الفاجر و الوفاء بالعهد للبر و الفاجر و بر الوالدين برين كانا او فاجرين.»^{۲۳}

امام باقر (ع) فرمود: (در سه چیز خداوند متعال به احدی اجازه ترک آنها را نداده است.

۱ - ادای امانت به مرد نیکوکار و فاسق.

۲ - وفای به عهد و پیمان نسبت به نیکوکار و فاسق.

۳ - نیکی به پدر و مادر، نیکوکار باشند یا فاسق و لا ابالی)

۲۴. برخورد با پدر و مادر مشرک

فيما كتب الرضا (ع) للمامون: «بر الوالدين واجب، و ان كانا مشركين و لا طاعة لهما في معصية الخالق»^{۲۴}

^{۲۱} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۷۹.

^{۲۲} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۴۶.

^{۲۳} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۵۶.

^{۲۴} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۷۲.

در نوشته حضرت رضا(ع) به مامون آمده که: (نیکی به پدر و مادر واجب و لازم است اگرچه مشرک و کافر باشند، ولی در معصیت خدا نباید اطاعتشان کرد)

۲۵. زیارت قبر والدین

عن رسول الله(ص) قال: «من زار قبر والديه او احدهما في كل جمعة مرة غفر الله له و كتب برا»^{۲۵}
رسول خدا(ص) فرمود: (کسی که قبر پدر و مادر یا یکی از آندو را در هر جمعه یکبار زیارت کند خداوند او را می بخشد و او را نیکوکار می نویسد)

۲۶. بهشت و نیکی به والدین

عن ابی الحسن(ع) قال: قال رسول الله(ص): «کن باراً و اقتصر علی الجنة و ان كنت عاقاً فاقصر علی النار»^{۲۶}
از امام رضا(ع) نقل شده که فرمود: رسول خدا(ص) فرمود: (نسبت به پدر و مادر نیکوکار باش تا پاداش تو بهشت باشد ولی اگر عاق آنها شوی جهنمی خواهی بود)

۲۷. نگاه تیز به پدر و مادر

عن ابی عبد الله(ع) قال: «لو علم الله شیئاً ادنی من اف لئهی عنه، و هو من ادنی العقوق و من العقوق ان ینظر الرجل الی والديه فیحد النظر الیهما»^{۲۷}

امام صادق(ع) فرمود: (اگر خداوند چیزی کمتر از اف (اوه) گفتن سراغ داشت از آن نهی می کرد: و اف گفتن از کمترین مراتب عاق شدن است. نوعی از عاق شدن اینست که انسان به پدر و مادرش تیز نگاه کند. (خیره شود).

۲۸. نگاه خشم آلود به پدر و مادر

عن ابی عبد الله(ع) قال: «من نظر الی ابویه نظر مآقت، و هما ظالمان له، لم یقبل الله له صلاة»^{۲۸}
امام صادق(ع) فرمود: (کسی که از روی نفرت به پدر و مادرش که باو ستم کرده اند نگاه کند، نمازش در نگاه الهی پذیرفته نمی شود)

۲۹. غمگین کردن پدر و مادر

قال امیر المؤمنین(ع): «من احزن والديه فقد عقهما»^{۲۹}

^{۲۵} کنز العمال، ج ۱۶، ص ۴۶۸.

^{۲۶} اصول کافی، ج ۲، ص ۳۴۸.

^{۲۷} اصول کافی، ج ۴، ص ۵۰.

^{۲۸} اصول کافی، ج ۴، ص ۵۰.

امیر المؤمنین (ع) فرمود: کسی که پدر و مادر خویش را غمگین سازد عاق والدین شده است. (حق آنها را رعایت نکرده است).

۳۰. نتیجه بی ادبی به والدین

عن ابی جعفر (ع) قال: «ان ابی نظر الی رجل و معه ابنه یمشی و الابن متکی ء علی ذراع الاب، قال: فما کلمه ابی مقتتله حتی فارق الدنیا»^{۳۰}

امام صادق (ع) فرمود: پدرم مردی را دید که پسرش همراهش راه می رفت و به بازوی پدر تکیه کرده بود، (وقتی این جریان را دید) تا زنده بود از روی ناراحتی و خشم با او صحبت نکرد.

۳۱. درگیری با پدر

قال ابو عبد الله (ع): «ثلاثة من عازهم ذل: الوالد و السلطان و الغريم»^{۳۱}

امام صادق (ع) فرمود: هر کس با این سه نفر کشمکش کند خوار می گردد: پدر، سلطان حق و شخص بدهکار.

۳۲. محرومیت عاق والدین

قال رسول الله (ص): «اباکم و عقوق الوالدین، فان ریح الجنة توجد من مسیرة الف عام و لا یجدها عاق و لا قاطع رحم»^{۳۲}

پیامبر خدا (ص) فرمود: (از عاق والدین شدن پیرهیزید، زیرا با اینکه بوی بهشت از مسافت هزار سال به مشام می رسد، عاق والدین و کسی که قطع رحم کند آن بو را احساس نخواهد کرد. (یعنی بیش از هزار سال از بهشت فاصله دارد).

۳۳. بدبختی عاق والدین

عن الصادق (ع) قال: «لا یدخل الجنة العاق لوالديه و المدمن الخمر و المنان بالفعال للخیر اذا عمله»^{۳۳}

امام صادق (ع) فرمود: عاق والدین و شرابخوار و انسان خیر منت گذار وارد بهشت نمی شوند.

۳۴. عاقبت عاق والدین

قال رسول الله (ص): «اربعة لا ینظر الله الیهم یوم القيامة، عاق و منان و مکذب بالقدر و مدمن خمر»^{۳۴}

رسول خدا (ص) فرمود: (در قیامت خدا به چهار گروه نظر رحمت نخواهد کرد:

^{۲۹} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۶۴.

^{۳۰} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۶۴.

^{۳۱} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۷۱.

^{۳۲} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۶۲.

^{۳۳} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۷۴.

^{۳۴} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۷۱.

۱ - عاق والدین ۲ - منت گذار ۳ - منکر قضاء و قدر ۴ - شرابخوار

۳۵. مجازات عاق والدین

قال رسول الله (ص): «ثلاثة من الذنوب تعجل عقوبتها و لا تؤخر الى الاخرة: عقوق الوالدين، و البغى على الناس و كفر الاحسان.»^{۳۵}

پیامبر گرامی اسلام (ص) فرمود: (کیفر سه گناه به قیامت نمی ماند (یعنی در همین دنیا مجازات می شود).

۱ - عاق پدر و مادر ۲ - ظلم و تجاوز به مردم ۳ - ناسپاسی در مقابل احسان و نیکی)

۳۶. عاق والدین

عن ابی عبد الله (ع) قال: «الذنوب التي تظلم الهواء عقوق الوالدين.»^{۳۶}

امام صادق (ع) فرمود:

(از گناهانی که هوا را تیره و تاریک می کند عاق والدین شدن است).

۳۷. شقاوت عاق والدین

قال الصادق (ع): «عقوق الوالدين من الكبائر لان الله (عز و جل) جعل العاق عصيا شقيا.»^{۳۷}

امام صادق (ع) فرمود: (عاق پدر و مادر شدن از گناهان کبیره است، زیرا خداوند متعال عاق والدین را گناهکار شقی شمرده است).

۳۸. هلاکت عاق والدین

عن ابی عبد الله (ع): «ان رسول الله (ص) حضر شابا عند وفاته فقال (ص) له: قل: لا اله الا الله، قال (ع): فاعتقل لسانه مرارا

فقال (ص) لامرأة عند راسه: هل لهذا ام؟ قالت: نعم انا امه، قال (ص): افساخة انت عليه؟ قالت: نعم ما كلمته منذ ست

حجج، قال (ص) لها: ارضی عنه، قالت: رضی الله عنه برضاک یا رسول الله فقال له رسول الله (ص): قال: لا اله الا الله قال (ع):

فقالها... ثم طفی...»^{۳۸}

امام صادق (ع) فرمود: (هنگام مرگ جوانی، پیامبر اکرم (ص) کنار بستر او حضور یافتند و به جوان فرمودند: بگو لا اله الا

الله، فرمود: زبانش بند آمد، چندبار تکرار کرد ولی زبان او بند شد، پیامبر (ص) به زنی که کنار جوان بود فرمود: آیا این

^{۳۵} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۷۴.

^{۳۶} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۷۴.

^{۳۷} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۷۴.

^{۳۸} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۷۵.

جوان مادر دارد؟ زن گفت: بله، من مادر او هستم، فرمود: آیا از او ناراضی هستی؟ زن گفت: بله شش سال است با او صحبت نکرده ام، فرمود: از او راضی شو، زن گفت: یا رسول الله بخاطر رضایت تو خدا از او راضی شود. (من از او راضی شدم) سپس پیامبر(ص) بجوان فرمود: بگو لا اله الا الله، جوان در این هنگام گفت: لا اله الا الله و پس از لحظاتی مرد.

۳۹. اعمال عاق والدین

قال رسول الله(ص): «يقال للعاق اعلم ما شئت فاني لا اغفر لك و يقال للبار اعلم ما شئت فاني ساغفر لك».^{۳۹}
رسول خدا(ص) فرمود: (به عاق والدین از (طرف خدا) گفته می شود: هر کاری می خواهی انجام بده دیگر تو را نمی بخشم و به نیکوکار (نسبت به پدر و مادر) هم گفته می شود: هر چه می خواهی انجام ده تو را می بخشم.)

۴۰. نیکی به والدین و آمرزش گناه

قال علی بن الحسین(ع): «جاء رجل الى النبي(ص) فقال: يا رسول الله ما من عمل قبيح الا قد عملته فهل لي توبة؟ فقال له رسول الله(ص): فهل من والديك احد حي؟ قال: ابي قال: فاذهب فبره. قال: فلما ولي قال رسول الله(ص): لو كانت امه.»^{۴۰}
امام سجاد(ع) فرمود: (مردی خدمت رسول خدا(ص) رسید و گفت: ای رسول خدا، من هیچ کار زشتی نمانده که انجام نداده باشم، آیا می توانم توبه کنم؟ رسول خدا(ص) فرمود: آیا هیچیک از پدر و مادرت زنده هستند؟ گفت: بله، پدرم. حضرت فرمود: برو به او نیکی کن (تا آمرزیده شوی). وقتی او راه افتاد پیامبر(ص) فرمود: کاش مادرش زنده بود. (یعنی اگر او زنده بود و به او نیکی می کرد، زودتر آمرزیده می شد.)

تهیه و تنظیم: حجت الاسلام والمسلمین آقای طهاسب حاتمی

عضو گروه علمی تربیت مبلغ، مدرس و آموزش های کاربردی

^{۳۹} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۸۰

^{۴۰} بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۸۲